

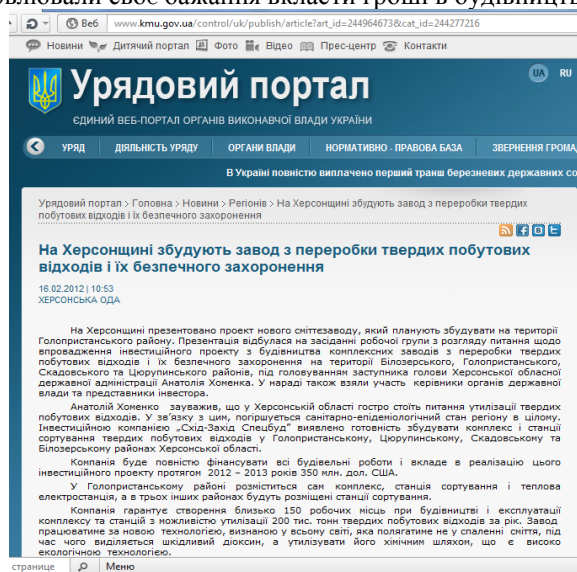
ШЕВЧЕНКО Ж.Ю.

студентка 4-го курсу відділення «Правознавство» ВСП «Новокаховський агротехнологічний коледж ТДАТУ», м. Каховка

ЗАСМІЧЕНА СВІДОМІСТЬ

«Якщо українці не утилізують сміття – сміття утилізує українців». Як би це застережливо не звучало, але це нажалі так. А особливо доречно це висловлювання звучить відносно мого рідного краю – Херсонщини.

Дивно, але питання щодо утилізації сміття цього краю підіймалось неодноразово, навіть іноземні інвестори не раз висловлювали своє бажання вкласти гроші в будівництво сміттєпереробного заводу.

[1]

Здавалося б всі умови задля створення корисного комплексу в нас є, але чому наша місцевість засипана сміттям? Чому і досі полігони вщент забиті відходами? Відповідь на ці питання, та можливі шляхи вирішення їх, надасть моя наукова робота.

Що? Кого? Та чому люди бояться змін на краще? Можливо вся відгадка на ці питання криється в свідомості людей, та не розумінні того, що відкриті старі, сміттєзвалища, котрі вже перевалюють далеко за межі огорож, набагато страшніша і шкідливіша загроза для них аніж завод.

Насправді це досить дивно, коли в 20 метрах від твоєї домівки височіють гори сміття, а ти при цьому гадаєш, що ти в цілковитій безпеці.

Так, Херсонщина багата своїми степами, полями, але це не привід аби на них організувати «розкішні» звалища. Нашій місцевості просто необхідний завод по переробці сміття, тому як переважна

кількість людей займається сільським господарством, розведенням рогатої худоби, особливо на селі. Сучасним законодавством на відміну від радянського, не передбачено ані пунктів утилізації хімікатів, ані скотомогильників[7]. В нас є 18 районів, 9 міст, та 568 сіл[2], можна зробити висновок, що справді більшість наших людей мають свійських тварин на утриманні. Як ви гадаєте куди дівається загибла худоба? Звичайно ж на смітник! Просто неба, або якщо пощастить потрапить до якоїсь ями, і не важливо пересічній людині, чи є там підземні води чи ні, головне - позбутись.

Проблема організації та паспортизації сміттєзвалищ залишається однією із самих актуальних для органів місцевого самоврядування. В даному питанні є дві основних проблеми.

Перша – наявність, виділення та відведення відповідної земельної ділянки. Так, не кожна територіальна громада має у землях запасу, або резерву земельну ділянку, яка б за своїми якісними показниками, місцем розміщення, глибиною залягання підземних вод та інших критеріїв, підходить для розміщення полігону та твердих побутових відходів. Адже, під час розпаювання земель та надання громадянам у власність земельних ділянок для ведення особистих селянських господарств ніхто не подумав, що потрібно залишити у землях запасу ділянки, які б комунальні господарства могли отримати у постійне користування та використовувати під такі об'єкти як кладовища та сміттєзвалища.

Друга проблема - навіть при наявності такої земельної ділянки знову виникають непорозуміння: не всі територіальні громади мають відповідні створені комунальні господарства, що мали б техніку для вивезення сміття та обслуговування сміттєзвалища, та залишається проблема наявності коштів для розроблення проекту землеустрою щодо надання комунальному господарству у постійне користування земельної ділянки для розміщення сміттєзвалища. Така проектна документація, а точніше її вартість, не підпадає під жодну бюджетну статтю витрат, які б могли закласти органи місцевого самоврядування. Залишаються спонсорські кошти, які, на жаль, жоден господарюючий суб'єкт не надасть без персональної вигоди для себе.

Та більш того, навіть у разі наявності та виділення такої земельної ділянки, великою проблемою залишається паспортизація самого сміттєзвалища[8] – дорого вартісна процедура, яка є не по силам жодному місцевому бюджету. Прикладом є Веселівська сільська рада Бериславського району Херсонської області, яка маючи земельну ділянку, через відсутність коштів, і на сьогодні залишається без сміттєзвалища.

Зважаючи на вищезазначене, питання виділення коштів для організації полігонів твердих побутових відходів[6] має розглядатися на загальнодержавному рівні, бути включене в загальнодержавну програму, під яку закладені «реальні» та фінансуватися з державного бюджету.

Крім того, дослідження даної теми показують, що самі органи місцевого самоврядування подекуди не зацікавлені в організації посортованого сміттєзвалища, адже, в державі склалася ситуація, що питання вивозу сміття «в нікуди» не цікавить нікого, а організований вивіз сміття – стає об'єктом прискіпливого вивчення правоохоронних органів, що тягне за собою цілу низку приписів, вимог та штрафних санкцій[9]. Подекуди, територіальні громади просто бояться організувати на своїй території сміттєзвалище, адже утилізація та переробка сміття в нашій державі є питанням швидше утопічним. Тому громадяни, які мешкають в населеному пункті бояться, що організоване сміттєзвалище наповниться і не перероблене сміття почне «виходити» за межі огорожі.

Яскравим прикладом, стала поведінка територіальної громади Тягинської сільської ради Бериславського району Херсонської області [3]. Коли на території даного населеного пункту було прийнято рішення про розміщення сучасного сміттєпереробного заводу. Такий проект, впроваджує європейську систему поводження з побутовими відходами, застосовуючи сучасні технології збору сміття та його утилізації [4]. Цим проектом передбачено також утилізація твердих побутових відходів, які вже знаходяться на полігоні. В минулому році на громадських слуханнях вже обговорювався проект будівництва заводу за німецькою технологією. Потужність заводу – 100 тонн сміття на добу, кінцевий продукт – дизельне паливо, що дає змогу швидко окупити затрати на будівництво [5]. Але людей чомусь лякає «сусідство» з заводом, а з звичайним відкритим звалищем – ні, це при тому що дане село стоїть на роздоріжжі трьох міст, з яких було б зручно підвозити вже сортоване сміття. В такій ситуації не було б зайвим вмикати здоровий глузд та аналізувати.

Отже, у всьому світі переробка сміття – досить прибутковий бізнес, і не йде мова про те, щоб витратити на утилізацію відходів державні кошти крім, можливо, початкового етапу. Бо такий державний бюджет, як в Україні жодним чином не зможе покрити такі витрати. Перш за все, з юридичного боку, необхідні преференції або в тарифі, або у фіскальному вираженні. Так, на даний час повинні бути внесені зміни до податкового кодексу, щоб підприємства, котрі займаються переробкою побутових відходів, мали нульову ставку ПДВ.

Тож підводячи підсумки можна сміливо сказати, що до реалізації планів про переробку сміття у влади не вистачає бажання. Для початку першого етапу змін, було б не погано вести роз'яснювальні бесіди з громадою, щодо ефективності та користі переробки сміття, порівняно зі смітниками. Через місцеві ЗМІ, телебачення, доводити до широкого загалу важливість цих проблем. Перш ніж навіть змінювати законодавство, треба змінити свідомість людей, навчити їх простих речей – сортувати сміття в окремі контейнери. Здавалося б не важко, але інертність наших людей не куди не діти, треба докласти чи малих зусиль.

Другим етапом усуваємо неконсолідовані дії місцевої влади, що стають на заваді збільшенню інвестицій з боку представників бізнесу у проекти з переробки сміття. Саме не надання з боку місцевої влади належних гарантій щодо забезпечення сировиною тобто, гарантію того, що органи місцевого самоврядування організують належним чином збір та поставку сміття для переробки, є стоп-сигналом у питаннях залучення інвестицій, оскільки це є необхідною умовою кредитування проекту європейськими банками.

Зважаючи на необхідність узгодження державної політики України у сфері поводження з відходами з відповідними напрямками політики країн Європейського Союзу[10], передусім треба змінити уявлення про поводження з відходами, Європейське законодавство стрімко розвивається, і Україні найближчими роками необхідно докласти значних зусиль для розвитку власної нормативно-правової бази та її гармонізації з екологічним законодавством ЄС.

Список використаних джерел:

1. Урядовий портал:
http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244964673&cat_id=244277216;
2. Вікіпедія: <http://uk.wikipedia.org/Херсонська> область;
3. «Новини Херсону»: <http://www.vtvplus.com.ua/lang/ua/news/kherson/32033-tyaginka-proti-smtyevogo-polgonu.html>;
4. «Медіа України»: <http://uamedia.visti.net/content/investori-z-velikoyi-dorogi>;
5. Міністерство регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України: <http://minregion.gov.ua/news/1027/>.
6. Вікіпедія: http://uk.wikipedia.org/wiki/Побутові_відходи;
7. Закон Рада: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4336-17>;
8. Міністерство регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України: <http://minregion.gov.ua/zhkh/Blahoustri-terytoriy/stan-sferi-povodzhennja-z-pobutovimi-vidhodami-v-ukraini-za-2012-rik>;
9. Закон Рада: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1173-2011-п>;
10. «Україна Комунальна»: <http://jkgportal.com.ua/ua/publication/one/jevroejska-klasifikacija-vdkhodv-31267>.